

ВІДГУК

офіційного рецензента на дисертаційну роботу Калюжної Тетяни Миколаївни «Обґрунтування використання імуномодуляторів в птахівництві», подану на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 212 – Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза галузі знань 21 Ветеринарія

Актуальність теми дисертації.

Птахівництво є однією з найважливіших в Україні галузей тваринництва, яка, не дивлячись на низку негативних економічних чинників та впливів, поступально розвивається. З метою отримання максимальної кількості продукції від наявного в господарствах поголів'я, застосовують різноманітні заходи, що стимулюють продуктивність птиці. Для виробництва якісної і безпечної продукції птахівництва беззаперечним фактом є підтримання відповідного ступеня біобезпеки виробничих процесів.

Наразі низка негативних факторів може привести до порушення роботи імунної системи поголів'я. Наслідком цього є спалахи захворювань різної етіології, в тому числі й бактеріальної. Для зменшення економічних втрат від бактеріальних хвороб важливо вживати заходів щодо профілактики, контролю та моніторингу, а також вивчати нові методи боротьби з цими захворюваннями, включаючи розробку імуномодулюючих засобів.

Застосування імуномодуляторів може допомогти підвищити імунітет поголів'я і знизити ризик виникнення бактеріальних захворювань. Імуномодулятори сприяють збільшенню резистентності птиці до інфекційних захворювань, підвищенню продуктивних характеристик останніх.

Відповідно, створення нових імуномодулюючих засобів та розробка схем їх ротації в умовах господарств, є надзвичайно актуальним завданням.

Виходячи з вищевикладеного, актуальність дисертаційної роботи Калюжної Тетяни Миколаївни на тему «Обґрунтування використання імуномодуляторів в птахівництві», не викликає жодних сумнівів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Матеріали представленої дисертаційної роботи є частиною комплексних

наукових досліджень кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва Сумського національного аграрного університету за тематичними планами науково-дослідної роботи: «Система моніторингу методів контролю та ветеринарно-санітарних заходів щодо якості й безпеки продукції тваринництва при хворобах заразної етіології» (номер державної реєстрації 0114U005551, 2014-2019 рр.), «Прогнозування ризиків транскордонного заносу та поширення особливо небезпечних хвороб тварин та розробка науково обґрунтованих систем дезінфекції на основі інноваційних импорт замічних високоефективних засобів» (№ державної реєстрації 0115U001342, 2018-2023 рр.).

Наукова новизна і теоретичне значення дисертації.

Наукова новизна полягає в тому, що здобувачкою вперше розроблено та експериментально підтверджено ефективність нового препарату «Інкомбівіт» на основі жиро- та водорозчинних вітамінів, мікроелементів та амінокислот, які спричиняють позитивний вплив на продуктивність та загальний стан організму птахів. Здобувачкою вперше досліджено новий препарат «Аспір-35», виробництва ТОВ «Бровафарма» та опрацьовано схеми ротації з новими дослідними імуномодулюючими засобами, обґрунтовано доцільність їх застосування. У ході доклінічних і клінічних досліджень, визначено фармакодинаміку запропонованих препаратів, встановлено їх гостру та хронічну токсичність, визначено кумуляцію в організмі лабораторних тварин. Також встановлено динаміку змін величин коефіцієнтів маси внутрішніх органів, гематологічних і біохімічних показників крові у лабораторних щурів за умов виконання хронічних токсикологічних досліджень. Запропоновано систему профілактичних заходів за профілактики теплових стресів з використанням нових імуномодуляторів «Інкомбівіт» та «Аспір-35».

Проведено моніторинг, визначено видовий спектр асоціативних мікроорганізмів в птахівничих господарствах бройлерного напрямку продуктивності.

Практичне значення результатів дисертації.

Результати проведених здобувачкою досліджень були враховані при розробці настанов щодо використання та нормативно-технічної документації з офіційної реєстрації та впровадження до серійного виробництва на виробничих потужностях НФВ «Бровафарма» препаратів «Інкомбівіт» та «Аспір-35».

На підставі проведених експериментальних досліджень, дисертанткою розроблено комплекс лікувально-профілактичних заходів за хвороб птиці бактеріальної етіології з використанням ротації імуномодуючих засобів для птахівничих господарств різного виробничого спрямування.

Головні результати, отримані особисто автором.

Здобувачка особисто провела ретельний аналіз літературних джерел за темою дисертаційного дослідження, визначила методологію та узагальнила отримані дані, попередньо запропонувавши тему дисертаційного дослідження, що свідчить про її потужну мотивацію.

В подальшому – розробила схему та провела експериментальні дослідження, здійснивши статистичну обробку одержаних результатів та їх аналіз.

Частину робіт здобувачка виконала сумісно з науковцями факультету ветеринарної медицини Сумського НАУ та співробітниками НВФ «Бровафарма», які є співавторами відповідних публікацій.

Під час оцінки автентичності дисертації був проведений аналіз звіту перевірки роботи на плагіат на наявність текстових запозичень (програма Strice plagiarism), на підставі якого дійшли висновку, що дисертаційна робота Калюжної Тетяни Миколаївни «Обґрунтування використання імуномодуляторів в птахівництві», є результатом самостійних досліджень здобувачки і не містить елементів плагіату і запозичень, згідно постанови КМУ від 12.01.2022 № 44 п. 9.

Використані ідеї, результати та тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Кількість наукових публікацій.

За темою дисертаційної роботи опубліковано 8 наукових праць, в тому числі: 1 – у наукометричній базі Scopus, 3 – у наукових фахових виданнях України, 3 – у матеріалах конференцій, 1 – методичні рекомендації.

Зауваження і побажання до змісту.

Наукова робота Калюжної Тетяни Миколаївни має важливе наукове й практичне значення, написана державною мовою, відповідно до чинних вимог.

Однак, поряд з аргументованими положеннями, трапляються питання, які потребують на захисті дисертації додаткового уточнення, зокрема:

1. Вкажіть механізм покращення розробленими імуномодуляторами конверсії корму.

2. Вкажіть, в яких господарствах Чернігівської, Харківської та Полтавської областей було впроваджено лікувально-профілактичні заходи за хвороб птиці бактеріальної етіології за використання імуномодулюючих засобів?

3. Вкажіть критичні точки при виробництві м'яса бройлерів.

4. Вкажіть, який з термінів необхідно вживати «імуномодельючий засіб» чи «імуномодулюючий засіб», оскільки в тексті дисертаційного дослідження Ви вживаєте обидва?

5. Вкажіть, за використання якого методу Ви здійснювали «умертвіння мишей» для визначення впливу підшкірного введення препарату «Інкомбівіт» на їх внутрішні органи?

6. Вкажіть, яка була мета розробки препарату «Інкомбівіт»? В чому полягає його принципова відмінність від препаратів-аналогів?

Також в тексті роботи Ви зазначаєте про впровадження розробленого комплексу лікувально-профілактичних заходів за хвороб птиці бактеріальної етіології з використанням ротації імуномодулюючих засобів у птахівничих господарствах Сумської, Чернігівської, Полтавської та Харківської областей, однак не подаєте в Додатках відповідних актів, а їх

представлення змогло би яскравіше представити проведені Вами дослідження.

Розкриття даних питань при захисті дисертації дасть змогу на основі теоретичного обґрунтування глибше висвітлити науковий напрямок, практичну цінність даної роботи та всебічну обізнаність здобувачки з питань її виконання та оформлення.

Варто вказати, що в тексті трапляються окремі орфографічні помилки, дефекти комп'ютерного набору, проте вказані зауваження не є принциповими та не зменшують наукової цінності та проблемного значення виконаної дисертанткою роботи.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю ради.

Дисертаційна робота Калюжної Тетяни Миколаївни «Обґрунтування використання імуномодуляторів в птахівництві», подана до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза галузі знань 21 Ветеринарія, є завершеною науково-дослідною роботою, яка за актуальністю, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, повністю відповідає наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», зі змінами внесеними згідно постановою Кабінету Міністрів України №342 від 21.02.2022. Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності.

Рецензент, доктор ветеринарних наук,
професор, професор кафедри ветсанекспертизи,
мікробіології, зоогієни та безпеки і якості
продуктів тваринництва

Людмила НАГОРНА

ТІТОВІАННЯ ЗАХІВЕЦЬ
Людмила Шевченко